

Katalunian protesta, hemen paso

**MIKEL BASABE
KORTABARRIA**
IRAKASLEA

Kataluniako Hezkuntza Sailak (ERC) bertako ebaluazio diagnostikotik ahozko proba kentzea erabaki zutenean, segituan altxa ziren horren kontrako ahotsak: Junts alderdiak, Inter-sindical sindikatu independentistak eta Plataforma per la llengua eragile sozialak ikasleen ahozko gaitasuna neurtzea eskatu zioten Kataluniako Gobernuari.

Normala ere bada, ezta? Ahozkoa neurtu barik ez dago ikasle baten komunikazio-gaitasuna neurtzerik, ezta? Ezta?

Gurean bai. EAEn, ikasleen komunikazio-kompetentzia ahozkoa neurtu barik zehazten da: “Beraz, esan daiteke derrigorrezko eskolatzea amaitu duten ikasleen ia %80k euskarazko kompetentzia nahikoa dutela komunikatzeko eta hizkuntza horretan ikasten jarraitu ahal izateko”. (2022ko etapa amaierako ebaluazio diagnostikoa, 41. orrialdea). Baina “Euskarazko hizkuntza-komunikaziorako kompetentziaren Mintzamina dimentsioa ez da ebaluatu eta Idazmina dimentsioa hizkuntza-komunikazioko hiru kompetentzietatik bitan bakarrik ebaluatu da” (22. or.).

Hezkuntza Sailaren curriculum-dekretuak (77/2023) definizio hauxe ematen du: “Hizkuntza-komunikaziorako kompetentziak esan nahi du ahoz, idatziz edo (zeinuz) modu koherente eta egokian jardun behar dela”. Dekretu horretako 41. artikulua agintzen duenez, “diagnos-

tiko-ebaluazioko prozesuen helburua da ikasleek funtsezko kompetentzietan eta kompetentzia espezifikoetan lortutako maila egiaztatzea”. Ahozkoa neurtu barik, ezin ikasleen hizkuntza-komunikaziorako kompetentzia egiaztatu.

Katalanez bezala, gurean ere behin baizik ez da neurtu DBH 4ko ikasleen mintzamen-gaitasuna euskaraz: HABEk, 2018an. 1.000 ikasle izan ziren, B2 maila neurtu zitzairen eta, nik dakidala, emaitzak ez dira argitaratu. Bitxia da 2022ko Ebaluazio Diagnostikoan horixe dela propio aipatzen den hizkuntza maila bakarra: HABEk ahozko B2 neurtu zuela; 2022an idazmina eta ulermenak neurtu ziren, baina ez da argitzen B1 maila izan zen, B2, tarteko zerbait...

Ez da, ostera, bitxitasun bakarra: 2017an, DBH 2ko ikasleen %45,6k zeukan maila apalena euskaraz; 2018an, DBH 4ko %27,7k; 2019an, DBH 2ko %47,9k. 2021ean, ehunekorik ez, baina: “Euskarazko hizkuntza-komunikaziorako kompetentzia nabarmen jaitsi da”; 2022an, ikasleen %20,8 maila apalenean. Urte batetik bestera, ikasleen %20k lortzen ei du maila apalenetik egokira pasatzea.

Hasierara bueltatuta: Katalunian, protestatuta, lortu dute gobernua atzera egin eta ahozko kompetentzia ere neurtzea aurtengo ebaluazio diagnostikoan. Gurean? Animatuko gara protesta egitera? ●

Zapi morea

**LEIRE NARBAIZA
ARIZMENDI**
IRAKASLEA

Andre zahar dotorea senarraren besotik zihoan gurutzatu ginenean. Bistaz ezaguna, oker samar zegoe-la ikusi nuen, adinaren ajeak. Benetako señora eibartarra: perlazko lepokoa; ilea kardatuta harro-harro, ostirala izanda, ile-apaindegian goizean egon zela ezagun zuen. Gure herrian edade batetik gorakoen artean itxura oso arrunta.

Horregatik, nire begirada saman zeroan zapi moreak erakarri zuen. Perlen gainetik jarria, jaietako painelua zirudien, korapilo batekin lotuta. Martxoaren 8a zen, eta espaloian topo egin genuenean, manifestaziorantz nindoan. Irri-

baireta eta poza eragin zizkidan zapiak.

Zuotako askok pentsatuko duzue hai-zeak Martxoaren 8a “ospatzera” jotzen duenez jantzi zuela zapia, baina hori ez dela feminismoa. Egia izan liteke, eta agian ez da feminista izango emakumea.

Baina ederra iruditzen zait *establishmentaren* parte diren —edo izan diren— andrazko horiek kontzientzia hartzea, eta konturatzea Martxoaren 8an badutela zerbait aldarrikatzeko, lau haizeetara esateko emakumeak direla, eta harro daudela horregatik.

Kontzientzia hartzeko ez da inoiz berandu, zapi morea jantzeko ere ez. ●